

УДК 658.012.8

Гудз Юлія

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
ВПЛИВ ФАКТОРІВ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ПОСТАЧАННЯ

Hudz Yulia

Ternopil Ivan Puluj National Technical University
INFLUENCE OF FACTORS OF MATERIAL AND TECHNICAL SUPPLY

Матеріально-технічне постачання (МТП) відіграє ключову роль у забезпеченні безперебійної роботи будь-якого підприємства. Ефективне матеріально-технічне постачання дозволяє оптимізувати витрати мінімізувати ризики та підвищити конкурентоспроможність.

Фактори, що впливають на матеріально-технічне постачання Планування:якість планування матеріально-технічне постачання визначає його ефективність. Необхідно враховувати потреби виробництва, прогнозувати попит, аналізувати ринок постачальників. Вибір постачальників:важливо обирати надійних постачальників, які пропонують якісну продукцію за конкурентними цінами;необхідно ретельно аналізувати умови договорів, гарантії, репутацію постачальників. Управління запасами:оптимальний рівень запасів дозволяє уникнути дефіциту матеріалів та надмірних витрат;необхідно використовувати ефективні методи управління запасами, такі як ABC-аналіз, метод JIT. Логістика:організація чіткої та злагодженої логістики забезпечує своєчасне постачання матеріалів;необхідно обирати оптимальні маршрути транспортування, використовувати сучасні складські технології. Інформаційні технології;впровадження сучасних IT-рішень дозволяє автоматизувати процеси матеріально-технічне постачання, підвищити їх прозорість та ефективність;використання ERP-систем, CRM-систем, WMS-систем дає можливість оптимізувати всі ланцюжки постачання.

Вплив факторів матеріально-технічне постачання на діяльність підприємства:витрати:ефективне матеріально-технічне постачання дозволяє знизити витрати на закупівлю матеріалів, оптимізувати складські запаси, зменшити транспортні витрати.Ризики:завдяки чітко організованому матеріально-технічне постачання можна мінімізувати ризики, пов'язані з дефіцитом матеріалів, зривом поставок, браком якості продукції.Конкурентоспроможність:ефективне матеріально-технічне постачання дає можливість підвищити конкурентоспроможність підприємства за рахунок зниження собівартості продукції, покращення якості та своєчасності поставок.Недоліки у постачанні, зменшення обсягів матеріалів у поточних запасах можуть до певної міри компенсуватися економією їх у процесі виробництва. І навпаки, перевитрати матеріальних ресурсів та їх використання не за прямим призначенням спричиняють невиконання плану виробництва продукції при загалом задовільному матеріальному постачанні.Аналіз використання норм витрат матеріалів та інших ресурсів є, безперечно, головним питанням. Досліджуючи зміну норм витрат матеріальних ресурсів , слід ураховувати, що головні причини, які зумовлюють поступове їх зниження, такі: конструктивне поліпшення виробів, у тому числі спрощення; удосконалення технології виробництва;повторне використання відходів виробництва;коригування рецептур; зменшення частки кінцевого браку продукції;зміна якості споживаних матеріалів (сировини), а також вироблюваної продукції; інші.

Під час аналізу слід оцінити обґрунтованість самих норм, своєчасність їх перегляду. Сучасне нормативне господарство – важлива умова для ощадливого використання ресурсів. Тому прискіпливий аналіз якості норм і засад їх формування допомагає запобігти зайвим витратам ресурсів і тим самим істотно поліпшує

ефективність роботи підприємства. При проведенні аналізу дуже часто виявляються факти заміни матеріалів. Заміну здійснюють з метою здешевлення собівартості продукції, підвищення надійності виробів, поліпшення їх зовнішнього вигляду тощо. Але здебільшого мають місце так звані вимушені заміни: ці заміни які зумовлені відсутністю деяких матеріалів, але викликані прагненням до здешевлення виробництва за будь-яку ціну. Такі зміни недостатньо обґрунтовані, унаслідок чого вони погіршують якість виробів. Або, якщо ті чи інші матеріали надійшли в обсязі, меншому від запропонованого, важливу роль відіграють такі заходи: як заміна одних матеріалів іншими; мобілізація внутрішніх ресурсів; використання відходів виробництва; більш раціональне постачання цехів, дільниць. У зв'язку з цим виникає необхідність дати оцінку впливу факторів матеріально-технічного постачання на обсяг виробництва, а саме – підрахувати втрати продукції через: відхилення в залишках матеріалів на початок і кінець аналізованого періоду; зменшення обсягу надходжень матеріальних ресурсів; непланове використання матеріалів на інші потреби; погіршення якості матеріалів; заміну одних матеріалів іншими; зміну цін на матеріали; простої у зв'язку з порушенням графіка поставки.

У висновку можна сказати що ,матеріально-технічне постачання є важливою складовою діяльності будь-якого підприємства. Вплив факторів матеріально-технічне постачання на діяльність підприємства є значним. Ефективне матеріально-технічне постачання дозволяє знизити витрати, мінімізувати ризики, підвищити конкурентоспроможність та забезпечити безперебійну роботу підприємства. Для забезпечення ефективного матеріально-технічне постачання рекомендується: розробити чітку стратегію матеріально-технічне постачання, яка б відповідала цілям та завданням підприємства, постійно аналізувати ринок постачальників та обирати найкращих партнерів, впровадити ефективні методи управління запасами, використовувати сучасні логістичні рішення, впровадити сучасні ІТ-рішення для автоматизації процесів матеріально-технічне постачання.

Список використаних джерел:

1. Королюк Т.М., Співак С.М., Ратинський В.В. Облік в управлінні підприємством в умовах цифрової економіки. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 6 (85). С. 88-96.
2. Королюк Т., Хомин П., Співак С. Особливості організації управлінського обліку в системі контролінгу. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 4 (83). С. 71-77.
3. Краузе О., Синькевич Н., Юрик Н. Економічний аналіз та контроль кризових явищ у діяльності підприємств. *Галицький економічний вісник*. 2024. № 1. С. 14-24. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/?art=1254>